

Hørings svar på lovudkast vedr. folkeskolereformen

BUPL er glade for, at det er lykkedes at få fremlagt et forslag til reform af folkeskolen, som åbner skolen op for et bredere lærings- og dannelsessyn. Et grundsyn der inddrager pædagogers kompetencer med sigte på, at det i et fagligt fællesskab kan lykkes at forberede alle børn og unge på at blive så dygtige som muligt, at trives, at blive inkluderet og blive klar til fortsat uddannelse.

Opgaven kan realiseres, når pædagoger og lærere arbejder sammen, når de sikres fortsat kompetenceudvikling og ledes af en skoleledelse, som afspejler de to kerneprofessioner i skolen.

BUPL vil samtidig gøre opmærksom på, at der er brug for, at skolens uddannelsesopgave i stort omfang samtænkes med den indsats, der lægges i fritidsinstitutionerne i og udenfor skolen samt ikke mindst fritids- og ungdomsklubbernes forebyggende og opsøgende arbejde ved overgangen til fortsat ungdomsuddannelse. Til gengæld finder BUPL ingen grund til at udvide den eksisterende adgang til samdrift.

BUPL vil på det kraftigste tilråde, at man fjerner muligheden for, at skolefritidsordninger kan optage børn fra det fyldte 3. år. Der er intet i forligsteksten som godtgør, at der åbnes mulighed for yderligere USFO. Ved at fastholde og udvide muligheden for, at SFO'er kan optage børn fra de er tre år, risikerer man at et stigende antal børn ikke får det kvalitetstilbud som dagtilbudsloven er en garanti for.

BUPL ser samlet set frem til at medvirke i realiseringen af reformen i de kommende år og forventer, at reformen sikres succes gennem tilførsel af tilstrækkelige ressourcer statsligt som kommunalt, som også betyder, at de nuværende ansatte bevarer deres beskæftigelse.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

BUPL fremsætter i det følgende en række konkrete forslag, som kan bidrage til at gøre reformen bedre samt påtaler en række forhold, som vi finder bør rettes og tilføjes i forhold til lovparagrafferne og lovbemærkningerne.

Pædagoger i lovforslaget

BUPL finder det positivt, at pædagogerne i lovforslaget beskrives som en selvstændig fagprofessionel gruppe, der kan varetage en række af de opgaver, der skal løses i folkeskolen. BUPL finder det vigtigt, at der er så fleksible rammer som muligt for, at skolens pædagoger kan anvendes til alle relevante opgaver. Fleksible rammer er nødvendigt for den enkelte skoles planlægning. Og vil for den enkelte pædagog give muligheder for et fagligt udfordrende, varieret og sammenhængende arbejde i folkeskolen.

Derfor foreslås følgende tilføjelse til lovforslagets almindelige bemærkninger:

I afsnit "2.4. Kvalifikationskrav i folkeskolen" foreslås i afsnittet om "Den foreslåede ordning" indføjet følgende afsnit forud for sætningen "Det bemærkes, at ... dette lovforslags ikrafttræden":

"Der ændres ikke ved, at pædagoguddannede undervisere i børnehaveklassen som hidtil ansættes som børnehaveklasseledere. Det forudsættes, at øvrige pædagoguddannede ansættes på en så fleksibel måde, at de inden for deres samlede ansættelsesforhold fortsat kan varetage det pædagogiske arbejde i skolefritidsordningen, de øvrige opgaver, som de hidtil har varetaget i folkeskolen, samt de opgaver, som det efter lovforslaget bliver muligt at tillægge pædagoger."

Understøttende undervisning

BUPL finder det glædeligt, at reformen lægger op til en bredere forståelse af, hvad læring og undervisning kan være. BUPL beklager dog, at begrebet aktivitetstid blev forkastet til gengæld for det uklare begreb: understøttende undervisning. Aktivitetstid var bedre da det sagde noget om indholdet, mens understøttende undervisning kun beskriver en funktion.

Hvis den understøttende undervisning reelt skal have en chance for at forandre folkeskolen skal den sikres bedre lovmæssigt. Derfor finder BUPL, at reformens intention om at skabe en "mere varieret skoledag" bør sikres ved at fastsætte et minimumstimental for den understøttende undervisning – jfr. reformudspillet fra december 2012 - så denne nyskabelse ikke kan udhules.

Fritidshjem og klubber skal nævnes

Ad § 3, stk. 4 og stk. 5

BUPL kan se, at fritidshjem og fritids- og ungdomsklubber er glemt i opremsningen af det samarbejde og de partnerskaber, som skolerne skal indgå med foreninger og ungdomsskoler med flere i lokalsamfundet. Det er stærkt beklageligt, og risikerer at begrænse skolernes samarbejde med fritidshjem og fritids- og ungdomsklubber.

BUPL anbefaler derfor, at der i § 3, stk. 4 efter "...og ungdomsskoler" indsættes: "samt fritidshjem og fritids- og ungdomsklubber...".

Dette kan understøttes af, at der i bemærkningerne til § 3, stk. 5 på side 42 nævnes, at "det er relevant at inddrage personale ved klubber og selvejende fritidshjem i undervisningsforløb på skolen".

BUPL foreslår, at samarbejdet og partnerskabet med klubber og fritidshjem beskrives særskilt i bemærkningerne til § 3, stk. 4 og 5 for at understøtte og styrke det samarbejde, som allerede i dag finder sted mellem fritidsinstitutioner og skoler. Det samarbejde ser BUPL gerne omtalt i bemærkningerne med sigte på, at der kan blive tale om et forpligtende samarbejde, så pædagoger i selvejende fritidshjem og klubber mv. ligesom pædagoger fra SFO kan indgå i skolens undervisning. Det må i sagens natur samtidig omfatte et ledelsesmæssigt samarbejde.

I forbindelse med bemærkningerne side 82 om undervisning i ungdomsskolen foreslår BUPL, at det nævnes, at det også kan inddrage fritids- og ungdomsklubbernes tilbud – såvel tilrettelagt i skole- som i klubregi. Det bør også nævnes, at det på samme måde kan finde sted i samarbejde med fritidsinstitutionstilbud efter dagtilbudsloven.

To-medarbejderordning

Ad § 16 b finder BUPL, at det vil være hensigtsmæssigt, hvis bestemmelsen giver kommunalbestyrelsen en generel dispensationsret til at fravige reglen om en mindste varighed af undervisningstiden med henblik på yderligere faglig støtte og undervisningsdifferentiering (to-medarbejderordning). Samtidig skal det fastholdes, at kommunalbestyrelsen i en anden kommune kan give dispensation til enkelte skoler.

Ved at kommunerne får mulighed for at give den generelle dispensation, bliver det muligt for kommunerne at gøre to-medarbejderordningen til en generel kommunal satsning, og derved styrke læringen og trivslen samtidig med, at kommunen kan fastholde attraktive fritidstilbud.

Samdrift

Ad § 24 a anbefaler BUPL, at der ikke ændres på de nuværende bestemmelser for adgang til samdrift. Forældrebestyrelsernes og skolebestyrelsernes demokratiske ret til at afvise forslag om samdrift bør fastholdes.

BUPL finder ikke, at der er argumenter for at lempe adgangen til samdrift ved at hæve antallet af elever fra 150 til 300 eller ved at ændre bestemmelsen om beliggenhedskravet.

USFO forringer børns læring og trivsel

Ad § 24 a, stk. 5 om skolefritidsordninger, som optager børn fra det fyldte 3. år (USFO), finder BUPL, at det i forbindelse med reformen og ønsket om styrket læring og trivsel er det fuldstændigt uacceptabelt at fastholde og udvide muligheden for at etablere USFO for 3-5 årige.

I bemærkningerne vedrørende samdrift understreges det, at samdrift skal respektere den lovgivningsmæssige regulering, der er for hhv. dagtilbud og folkeskole.

I modsætning til dette indebærer muligheden for at optage børnehavebørn i folkeskolens fritidsordninger, at man flytter børnehavebørn fra et lovreguleret tilbud i dagtilbudslovsregi, til et for børnehavebørn ureguleret tilbud i folkeskolen.

Dermed fjerner USFO'en:

- Loftet over forældrebetalingen,
- retten til at etablere en forældrebestyrelse,
- de pædagogiske formålsbestemmelser,
- bestemmelser om pædagogiske læreplaner,
- sprogvurdering og anden lovgivningsmæssig regulering i dagtilbudsloven.

BUPL's forståelse af den oprindelige dispensationspraksis er, at den var snævert rettet mod (meget) små ikke årgangsdelte skoler på landet, hvor der oftest ikke var et dagtilbud i nærhed af den lille skole.

Med den foreslåede nye bestemmelse sker der en voldsom udvidelse af begrebet "lille skole"

– ikke mindst ved bestemmelsen om at optagelsesbestemmelser, også gælder skoleafdelinger.

Bestemmelsen vil hermed indebære, at selv meget store selvstændige skoler, der er placeret i forskellige skoleafdelinger, ved kommunalbestyrelses beslutning kan optage børnehavebørn alle steder, hvis blot skoleafdelingerne har under 300 elever. BUPL er aktuelt allerede bekendt med tilfælde, hvor kommuner agter at lukke dagtilbud under dagtilbudsloven og flytte børnene til en skolefritidsordning. Dermed sker der en kraftig forringelse af det tilbud som børn i Danmark ellers har en lovmæssig ret til.

BUPL finder, at de i kommunerne ønskede større muligheder for tæt samarbejde – og ønsker om fælles ledelse og bestyrelse for skoler og dagtilbud – rigeligt bliver dækket ind af de nye bestemmelser om samdrift. BUPL finder, at både dagtilbudsloven og folkeskoleloven giver kommunerne rige muligheder for at organisere en ledelses- og institutionsstruktur som man ønsker – herunder samdrift. Der er derfor på ingen måde brug for USFO-muligheden.

Det undervisende personale

I bemærkningerne side 67 (anden sidste afsnit) hvor der står "Lærer og elev samarbejder løbende..." bør det konsekvensrettes til "Det undervisende personale og elever samarbejder løbende..." da det refererer til § 18.

Ad § 28, stk. 1 og § 30 påregner BUPL, at der ingen indholdsmæssig forskel er på "opgaver i den understøttende undervisning" (i § 28), og "understøttende undervisningsopgaver" (i § 30).

Fælles planlægning er en skal-opgave

I bemærkningerne side 69 vedr. § 28 står der i 2. linje, at "Planlægningen kan foregå i et samarbejde...".

BUPL foreslår det ændret til "Planlægningen skal foregå...". Det er en helt afgørende tænkning i reformen, at den skal bygge på et samarbejde. BUPL foreslår, at det konsekvensrettes.

Yderligere opgaver pædagoger kan varetage

I bemærkningerne side 71 opremses en række af de opgaver, som ikke-læreruddannet personale kan varetage. BUPL foreslår, at der tilføjes to opgaver mere som eksempler på, hvad pædagoger kan varetage:

"overgang fra dagtilbud til skole" og
"introduktion til skolen ved tidlig start i SFO"

Skoleledelsen

Med to professionsfaglige medarbejdergrupper i folkeskolen er det relevant at se på skolens ledelsesstruktur. Lovforslagets konsekvente brug af ordet skoleleder(en) kan med fordel, stedet hvor der ikke henvises til skolelederen som den juridisk ansvarlige, erstattes af ordet skoleledelse(n). Skoleledelsen skal forstås som det ledelsesteam, der på den enkelte skole

udgør skolens samlede ledelse under og med skolelederen. Det betyder tillige, at den pædagogfaglige leder (SFO-lederen) er en integreret del af skolens ledelsesteam

Skoleledelsen og styrket efteruddannelse

I bemærkningerne side 30 til § 40 stk. 7 omtales de afsatte midler til styrket efteruddannelse af lærere og pædagoger. Derimod er der intet nævnt i bemærkningerne, om midler til kompetenceudvikling af ledere i skolen – endsige midler til såvel skoleledere, som SFO ledere og afdelingsledere. Det bør indgå i omtalen på side 30.

Pædagogisk ledelse i skolebestyrelsen

Ad § 42, stk. 7 vil BUPL understrege, at det er helt afgørende for implementeringen af reformen, at den pædagogfaglige leder på skolerne – dvs. SFO lederen – bliver repræsenteret i skolebestyrelsen. Det samme gælder for den daglige leder af dagtilbuddet i forbindelse med samdrift.

BUPL foreslår derfor, at ordene ”Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at...” i anden og tredje sætning fjernes, så der i stedet kommer til at stå: ”De daglige ledere af afdelinger på skolen og af skolens skolefritidsordning kan deltage...” samt ”En eventuel leder af et dagtilbud...”.

Det undervisende personale

Ad § 42, stk. 1, litra 2 foreslår BUPL, at formuleringen ” Mindst 2 repræsentanter for lærerne og de øvrige medarbejdere..” ændres til ”Mindst 2 repræsentanter for det undervisende personale og de øvrige medarbejdere...” så det afspejler § 18.

I bemærkningerne side 78 foreslår BUPL, at øverste line ændres, så ”...skolens og lærernes generelle information...” ændres til: ”...skolens og det undervisende personales generelle information...” så det er i overensstemmelse med § 18.

Rådet for børns læring

BUPL finder at nedlæggelsen af skolerådet til fordel for rådet for børns læring er en positiv forandring. Skolerådets formandskab havde et snævert fokus på den traditionelle undervisning, hvilket desværre ikke fremmede en modernisering af folkeskolen. Viden om og derved udvikling af fritidsinstitutionerne og pædagogernes betydning i skolen blev systematisk overset af det tidligere skoleråd.

BUPL håber, at rådet for børns læring vil fokusere på en bredere læringsforståelse og herunder trivslens og pædagogernes betydning. Det betyder at BUPL vil arbejde for at rådet også initierer forskning og undersøgelser, der fokuserer på den understøttende undervisning, fritidsinstitutioner og dagtilbud.

BUPL forventer, at det kommende formandskab for rådet for børns læring i højere grad vil inddrage hele rådet mere aktivt således, at medlemmerne får indflydelse på rådets arbejde gennem reel rådføring.

Øvrige mindre bemærkninger

Ad § 42, stk. 2 forslår BUPL, at "lokale fritidshjem samt fritids- og ungdomsklubber" også nævnes parallelt med det lokale erhvervsliv mv.

Ad § 29 a præciseres det i 2. punktum, at pædagogers og læreres varetagelse af undervisningsopgaver i henholdsvis 1.-3. klasse og i børnehaveklassen skal være "inden for deres kompetencer og kvalifikationer i øvrigt". Det forekommer derfor overflødeligt, at der i samme sætning står "afgrænsede" undervisningsopgaver. Derfor foreslår BUPL ordet "afgrænsede" fjernet.

Afsluttende bemærkninger

BUPL har ingen bemærkninger til det andet lovforslag vedr. ophævelse af krav til organisering af lektiehjælp og faglig fordybelse.

BUPL finder, at den nye folkeskole kan få en endnu bedre start og succesfuld gennemførelse, hvis BUPL's forslag og bemærkninger kan blive indarbejdet i den endelige lovtekst samt i lovbemærkningerne.

Med venlig hilsen

Henning Pedersen
Formand BUPL